

V Bruselu dne 23.4.2019
COM(2019) 188 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ
O VNĚJŠÍ ČINNOSTI EIB V RÁMCI ROZPOČTOVÉ ZÁRUKY EU V ROCE 2017**

1. ÚVOD

Vnější úvěrový mandát je důležitým nástrojem, jehož prostřednictvím Evropská unie podporuje investice v partnerských zemích. Je založen na partnerství mezi Evropskou komisí a Evropskou investiční bankou (EIB), kdy Komise poskytuje z rozpočtu EU záruku, aby mohla EIB zvýšit poskytování úvěrů mimo EU na podporu politik EU.

Vnější úvěrový mandát podporuje činnost EIB v zemích usilujících o přistoupení k EU, v zemích východního a jižního sousedství, v Asii, Latinské Americe a Jižní Africe. Ve stávajícím období vnějšího úvěrového mandátu (2014–2020) jsou z rozpočtu EU poskytovány záruky na operace EIB v hodnotě až 32,3 miliardy EUR, a to se stropy stanovenými pro jednotlivé zeměpisné oblasti a podoblasti.

Dne 14. března 2018 přijaly Evropský parlament a Rada v rámci přezkumu vnějšího úvěrového mandátu v polovině období rozhodnutí (EU) 2018/4121, kterým se mění rozhodnutí č. 466/2014/EU.² Jednou z hlavních změn bylo navýšení stropu stávajícího vnějšího úvěrového mandátu z 27 miliard EU na 32,3 miliardy EUR. Pozměňující rozhodnutí doplnilo rovněž nový cíl, který má jako strategická reakce na řešení hlavních příčin migrace posílit dlouhodobou ekonomickou odolnost uprchlíků, migrantů, hostitelských a tranzitních společenství a společenství původu. V rámci nového stropu ve výši 32,3 miliardy EUR byl na tento nový cíl vyčleněn záruční mandát ve výši 3,7 miliardy EUR, a to v návaznosti na iniciativu na posílení ekonomické odolnosti, kterou EIB zahájila v roce 2016.

Tato zpráva poskytuje základní přehled o činnostech EIB v roce 2017 v rámci záruky EU a obsahuje rovněž informace o očekávaných budoucích dopadech finančních operací, které byly podepsány v roce 2017, a to na základě rámce EIB pro měření výsledků.³ Shrnuje také operace, které EIB provedla bez záruky EU (tj. na „vlastní riziko“), a poskytuje tak úplný obrázek o činnosti EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát.⁴

V souladu s článkem 20 rozhodnutí č. 466/2014/EU (dále jen „rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu“) zveřejní Komise do června 2019 podrobnější hodnotící zprávu o uplatňování záruky EU v rámci vnějšího úvěrového mandátu.

2. KLÍČOVÉ VÝSLEDKY

V roce 2017 podepsala EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, operace v celkové hodnotě 5,5 miliardy EUR, což je v porovnání s předchozím rokem (6,8 miliardy EUR) o 19 % méně. Z této celkové částky bylo 57 % operací EIB provedeno v rámci záruky EU (tj. v rámci vnějšího úvěrového mandátu), přičemž podepsáno bylo 45 úvěrových smluv v celkové hodnotě 3,2 miliardy EUR. Snížení objemu podepsaných

1 Úř. věst. L 76, 19.3.2018, s. 30.

2 Úř. věst. L 135, 8.5.2014, s. 1.

3 Tato zpráva byla vypracována v souladu s požadavky stanovenými v článku 11 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví vnější úvěrový mandát.

4 V současnosti má EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, čtyři nástroje vlastního rizika, a to předvstupní nástroj financování (PAF), nástroj pro financování politiky sousedství (NFF), nástroj pro opatření v oblasti klimatu a životního prostředí (CAEF) a nástroj pro strategické projekty (SPF). Poslední dva nástroje se vztahují i na africké, karibské a tichomořské země a zámorské země a území členských států EU.

úvěrů vysvětluje zejména snížení počtu operací EIB v Turecku a v zemích východního sousedství. V předchozích letech uskutečnila EIB v těchto oblastech vysoké objemy investic, včetně v rámci akčního plánu pro Ukrajinu, jehož provádění vedlo k téměř úplnému vyčerpání regionálního stropu vnějšího úvěrového mandátu pro země východního sousedství.

EIB i nadále usilovala o dosažení platných cílů týkajících se investic do přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování. V roce 2017 podepsala EU v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, úvěry ve výši 2,2 miliardy EUR určené na podporu opatření v oblasti klimatu. Na konci roku 2017 dosáhl kumulativní poměr opatření v oblasti klimatu provedených v období mandátu 2014–2020 více než 32 % podepsaných úvěrů. K tomuto cíli přispívá především poskytování úvěrů na opatření v oblasti klimatu v Asii.

Podpora EIB pro cíl týkající se regionální integrace byla na druhou stranu v roce 2017 podstatně nižší než v roce 2016 (snížení o 1,5 miliardy EUR na 261 milionů EUR), a to z velké části kvůli nižším objemům úvěrů v Turecku.

Úroveň čerpání finančních prostředků v období vnějšího úvěrového mandátu 2014–2020 na konci roku 2017 dosáhla 25 % čisté hodnoty podepsaných úvěrů oproti 18 % v roce 2016.

3. FINANČNÍ OPERACE

3.1 PŘEHLED NOVÝCH FINANČNÍCH OPERACÍ EIB PODLE CÍLŮ

Před pozměněním v březnu 2018 byly v rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu pro všechny operace EIB kryté rozpočtovou zárukou EU stanoveny tři hlavní cíle:

- i) rozvoj místního soukromého sektoru, zejména podpora malých a středních podniků;
- ii) rozvoj sociální a hospodářské infrastruktury;
- iii) přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování.

Dalším základním cílem operací zaměřených na řešení jednoho či více hlavních cílů je regionální integrace zemí, zejména mezi zeměmi usilujícími o přistoupení k EU, zeměmi evropského sousedství a EU.

Pozměňující rozhodnutí (EU) 2018/412 zavedlo nový cíl týkající se řešení hlavních příčin migrace, ačkoli je třeba uvést, že v období, jehož se týká tato zpráva, tento nový cíl neexistoval.

Celkový objem investic EIB, které byly podepsány v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, v roce 2017 činil 5,529 miliardy EUR, z toho 3,168 miliardy EUR v rámci záruky EU. Na základě vnějšího úvěrového mandátu podpoří 50 % nových podepsaných úvěrů (1,6 miliardy EUR) rozvoj místního soukromého sektoru, a to zejména zlepšením přístupu k financování malých a středních podniků, mikropodniků a společností se střední tržní kapitalizací. Další 50 % přispěje k rozvoji sociální a hospodářské infrastruktury. Všechny operace EIB mimo území EU podporují dosažení jednoho či obou těchto cílů.

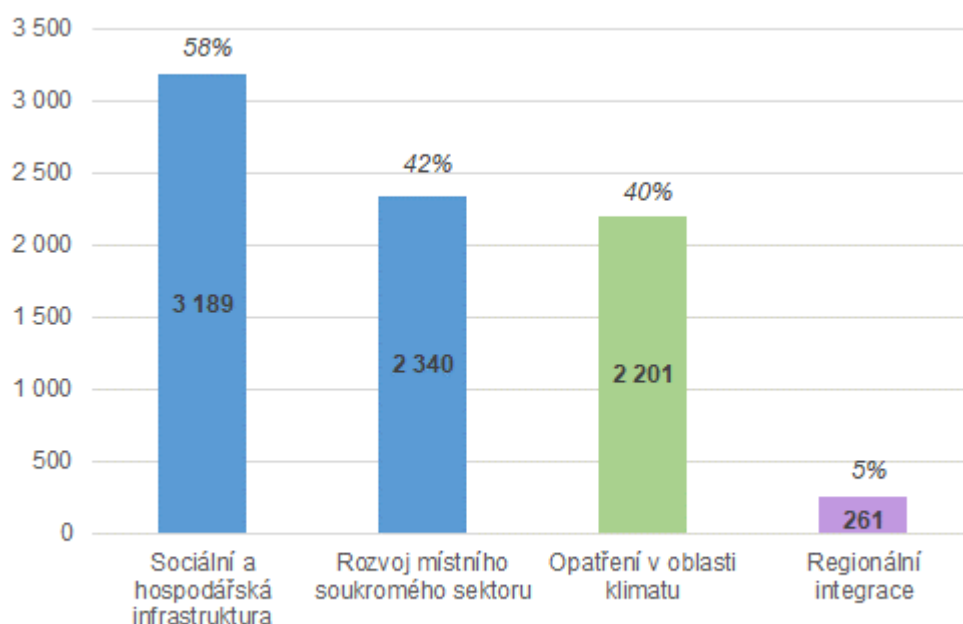
V rámci vnějšího úvěrového mandátu přispěje 25 % z celkového objemu úvěrů podepsaných v roce 2017 k dosažení cíle týkajícího se opatření v oblasti klimatu (799 milionů EUR). Tato

podpora na přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování je rozložena na 56 jednotlivých projektů.

Malá část ve výši 5 % (170 milionů EUR) financování EIB v rámci vnějšího úvěrového mandátu podpoří rovněž průřezový cíl týkající se regionální integrace, a to prostřednictvím rozvoje infrastruktury i prostřednictvím podpory přístupu místního soukromého sektoru k financování.

Přínos činnosti EIB k cílům v rámci vnějšího úvěrového mandátu je znázorněn na grafu č. 1, v němž jsou zohledněny všechny operace EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát.

Graf č. 1: Přínos k naplnění cílů vnějšího úvěrového mandátu (v milionech EUR)

Jeden projekt může přispět k více než jednomu cíli mandátu. Cíle v oblasti změny klimatu a regionální integrace jsou průřezové cíle, které se vztahují na všechny projekty, a nelze je proto přičíst k ostatním dvěma cílům. Součet objemu podepsaných úvěrů na rozvoj místního soukromého sektoru a na hospodářskou a sociální infrastrukturu udává celkový objem podepsaných úvěrů.

Rozvoj místního soukromého sektoru, zejména podpora malých a středních podniků

Podpora rozvoje místního soukromého sektoru ze strany EIB má různé podoby:

- poskytování úvěrových linek místním finančním zprostředkovatelům (zejména bankám), jež tyto prostředky dále půjčují malým a středním podnikům,
- účast ve fondech soukromého kapitálu a poskytování rizikového kapitálu společnostem s vysokým potenciálem růstu,
- kapitálové financování pro poskytovatele mikrofinancování,
- přímé úvěry větším společnostem určené na průmyslový rozvoj a výzkum a vývoj.

V roce 2017 podepsala EIB operace na podporu rozvoje místního soukromého sektoru v hodnotě 2,36 miliardy EUR, z toho 1,6 miliardy EUR v rámci vnějšího úvěrového mandátu. Poskytování úvěrů ve formě úvěrových linek zprostředkovatelským bankám v roce 2017 kleslo téměř o 30 % (2,2 miliardy EUR oproti 3,16 miliardy EUR v roce 2016), velkou měrou kvůli klesajícím objemům úvěrových linek v Turecku. EIB podepsala na druhou stranu první operace v rámci sdílení rizik, první operaci v místní měně a rekordní počet podnikových úvěrů. EIB předpokládá, že takto osloví více konečných příjemců, jelikož se průměrná velikost úvěru snížila o dvě třetiny (na 88 800 EUR), což přinese prospěch menším podnikům. Průměrná splatnost úvěru se prodloužila o jeden rok (na pět let).

Rozvoj sociální a hospodářské infrastruktury

Rozvoj sociální a hospodářské infrastruktury – zahrnující vše od silnic a energetických soustav po zdravotnická zařízení či služby širokopásmového přístupu k internetu – je jedním z pilířů procesu rozvoje. Jedná se také o oblast, v níž je veřejné financování často zásadní, neboť infrastruktura bývá veřejným statkem, který má značné příznivé vedlejší účinky na hospodářství, životní prostředí i dobré životní podmínky lidí. EIB podporuje infrastrukturní projekty v celé řadě odvětví, přičemž využívá globální záruku EU v rámci vnějšího úvěrového mandátu, která zahrnuje provozní i politická rizika.

V roce 2017 podepsala EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, 29 nových projektů přispívajících k rozvoji sociální a hospodářské infrastruktury ve výši 2,81 miliardy EUR, z toho bylo osm nových projektů v odvětví dopravy (1,2 miliardy EUR namísto 2,1 miliardy EUR v roce 2016) a sedm nových projektů v odvětví energetiky (903 milionů EUR v porovnání s částkou ve výši 493 milionů EUR v roce 2016).⁵ Pět ze sedmi nových projektů v odvětví energetiky vytvoří novou kapacitu pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, většinou v Asii a Latinské Americe, přičemž jeden projekt je určen pro oblast jižního sousedství (projekt větrné elektrárny v Suezském průplavu). Společně tyto projekty vyrobí dostatek čisté energie pro zásobování 4,35 milionu domácností v zemích, v nichž se nacházejí. Čtyři projekty v odvětví vodohospodářství a hygieny povedou k vytvoření nebo rekonstrukci 67 300 domácích přípojek na kanalizační sítě a k zlepšení celkových sanitárních služeb pro přibližně 13,5 milionu osob. Národní program Assainissement v Maroku zlepší systémy odpadních vod v řadě malých a středně velkých měst a přinese prospěch 1,2 milionu osob. Projekt týkající se odpadních vod a infrastruktury v Tbilisi zajistí přínosy pro více než 1,1 milionu obyvatel gruzínského hlavního města.

Přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování

Příčiny i důsledky změny klimatu jsou globální, a proto je poskytování a rozšiřování financování v oblasti klimatu za hranice členských států nezbytnou součástí vnější a rozvojové politiky EU. EIB přispívá k provádění průlomové celosvětové dohody, jíž bylo dosaženo v Paříži v roce 2015 a která vstoupila v platnost na konferenci UNFCCC

⁵ Celkový objem úvěrů, které EIB podepsala v roce 2017 v rámci cíle týkajícího se rozvoje sociální a hospodářské infrastruktury, dosáhl 3,189 miliardy EUR (včetně podepsaných částí operací, které byly zahájeny již v předchozích letech), z toho byla částka ve výši 1,588 miliardy EUR kryta zárukou EU v rámci vnějšího úvěrového mandátu.

v listopadu 2016. EIB úspěšně mobilizuje finanční zdroje v zemích EU i mimo EU, kterými podporuje vnitrostátně stanovené příspěvky, jakož i vnitrostátní plány a strategie týkající se zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a politiky v oblasti nízkouhlíkové energetiky a dopravy.

Z nových úvěrů podepsaných v roce 2017 v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, přispěje částka ve výši 2,2 miliardy EUR k cíli spočívajícímu v přizpůsobení se změně klimatu a jejím zmírňování, přičemž částka ve výši 799 milionů EUR je kryta rozpočtovou zárukou EU v rámci vnějšího úvěrového mandátu. Jinými slovy, k opatřením v oblasti klimatu přispělo 25 % financování podepsaného v roce 2017 v rámci vnějšího úvěrového mandátu. Tyto investice budou sestávat z vysokého počtu projektů téměř ve všech odvětvích. Všechny tyto projekty přispívají rovněž buď k rozvoji místního soukromého sektoru, nebo k rozvoji sociální a hospodářské infrastruktury.

V mnoha případech přispívá k cíli týkajícímu se změny klimatu pouze část určitého projektu, a jako přínos k naplnění tohoto cíle je proto vykázána pouze část celkového úvěru poskytnutého na daný projekt. Analýza výsledků minulých projektů EIB ukázala, že mnoho projektů má alespoň malý přínos k opatřením v oblasti změny klimatu, ačkoliv to není hlavní cíl projektu. Typickým příkladem je úvěrová linka pro malé a střední podniky, v jejímž rámci určité investiční projekty podniků, které jsou příjemci, zahrnují dosažení vyšší energetické účinnosti budov či instalaci malých zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, jako jsou solární panely. K cíli týkajícímu se opatření v oblasti klimatu tudíž přispívá přibližně 56 nových projektů podepsaných v roce 2017, z toho 25 úvěrových linek.

Celkově k cíli týkajícímu se opatření v oblasti klimatu výrazně nejvíce přispěje oblast dopravy s nižšími emisemi uhlíku, která tvoří 51 % celkového objemu, zatímco oblast obnovitelné energie a energetické účinnosti k novým opatřením v oblasti klimatu mimo EU v roce 2017 přispěje dalšími 36 %. Důležitou úlohu hraje i nadále zmírňování změny klimatu, například opatření k omezování unikajícího metanu v odvětví nakládání s odpady a odpadními vodami, zatímco oblast přizpůsobování přispívá 4 %.

Na konci roku 2017 činil kumulativní poměr financování EIB v rámci vnějšího úvěrového mandátu v období 2014–2020, jež přispívá k cíli týkajícímu se opatření v oblasti klimatu, více než 32 %.

Co se týká výsledků, Komise není s to podat zprávu konkrétně o dopadu operací krytých zárukou EU na klima. V roce 2017 bylo jedenáct projektů EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát (včetně podepsaných operací a velkých přidělů schválených v průběhu roku a rovněž včetně operací na vlastní riziko), předmětem měření uhlíkové stopy ze strany EIB. Na tyto projekty připadají celkové podepsané úvěry nebo schválené přiděly ve výši 0,6 miliardy EUR. Související celkové absolutní emise skleníkových plynů odhaduje EIB na 0,4 Mt ekvivalentu CO₂ ročně a pohlcený uhlík z projektů v oblasti lesnictví na 0,1 Mt ekvivalentu CO₂ ročně. Relativní emise v důsledku financování projektů, které byly zahrnuty v analýze, v roce 2017 odhadla EIB na –1,1 Mt CO₂ ročně.⁶

6 Zpráva skupiny EIB o udržitelnosti za rok 2017 je k dispozici na adrese http://www.eib.org/attachments/general/reports/sustainability_report_2017_en.pdf

Iniciativa na posílení ekonomické odolnosti

Tato iniciativa je součástí reakce Evropy na migrační a uprchlickou krizi se zaměřením na řešení dlouhodobějších příčin migrace.

Do konce roku 2017 schválila EIB projekty v hodnotě 1,5 miliardy EUR, které mají reagovat na tento nový cíl vnějšího úvěrového mandátu, což odpovídá 25 % z cíle ve výši 6 miliard EUR stanoveného do konce roku 2020. 60 % schválených projektů je ve formě úvěrových linek pro soukromý sektor a 15 % je určeno pro odvětví dopravy. EIB očekává, že tyto investice zachovají 54 000 pracovních míst v malých a středních podnicích a ve společnostech se střední tržní kapitalizací a že z lepších sanitárních služeb bude mít prospěch 2,4 milionu osob. V souladu s článkem 20a rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu Komise posuzuje, zda projekty, které EIB schválila v roce 2017 a které byly navrženy k začlenění do iniciativy na posílení ekonomické odolnosti, splňují požadavky stanovené v rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu, a zda se na ně tudíž může vztahovat veřejný mandát iniciativy na posílení ekonomické odolnosti, či soukromý mandát této iniciativy stanovený na základě přezkumu vnějšího úvěrového mandátu v polovině období.

Regionální integrace

V roce 2017 podepsala EIB šest nových projektů, které přispějí k regionální integraci. Celkové schválené financování EIB určené na tyto projekty činilo 221 milionů EUR. Tyto projekty se týkají dopravních spojení, podpory konvergence prostřednictvím rozvoje místního soukromého sektoru a průmyslu a výzkumu a vývoje.

3.2 PŘEHLED FINANCOVÁNÍ POSKYTNUTÉHO EIB PODLE REGIONŮ A ODVĚTVÍ

Tabulka č. 1 podává přehled o objemu financování poskytnutého EIB v roce 2017 v regionech, na které se vztahuje vnější úvěrový mandát, a to financování v rámci záruky na základě vnějšího úvěrového mandátu (globální nebo politické riziko) i financování v rámci nástrojů vlastního rizika EIB.

Tabulka č. 1: Finanční operace EIB podepsané v roce 2017 v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát (po odečtení zrušených úvěrů)

Regiony, kterých se operace týkají (v milionech EUR)	Operace v rámci vnějšího úvěrového mandátu se zárukou EU			Nástroje vlastního rizika EIB / jiné finanční prostředky	Celkem
	Globální záruka	Krytí politických rizik	Vnější úvěrový mandát celkem		
Země usilující o přistoupení k EU	170	–	170	667	837
Středomoří	998	782	1 780	145	1 925
Východní sousedství, Rusko	511	146	657	57	714
Asie	118	–	118	1 105	1 223

Střední Asie	22	–	22	100	122
Latinská Amerika	341	30	371	271	642
Jižní Afrika	50	–	50	16	66
Celkem v regionech, na něž se mandát vztahuje	2 210	978	3 168	2 361	5 529

Z celkového objemu úvěrů EIB na celém světě (včetně zemí AKT a zámořských zemí a území, jakož i států ESVO) ve výši 7,3 miliardy EUR byly v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, v roce 2017 podepsány úvěry v hodnotě 5,55 miliardy EUR.⁷ V zemích usilujících o přistoupení k EU a v regionech sousedství (jižního i východního) byly provedeny operace v hodnotě přibližně 3,5 miliardy EUR. Zbývající operace (37 %) byly podepsány v Asii, Střední Asii a Latinské Americe.

V porovnání s rokem 2016 se celkový objem financování poskytnutého EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, snížil přibližně o jednu pětinu, což vyplývalo zejména z nižších objemů operací v Turecku (vzhledem k vysokým expozicím vzniklým v minulosti) a v zemích východního sousedství (v nichž bylo téměř dosaženo původního regionálního stropu záruky EU).

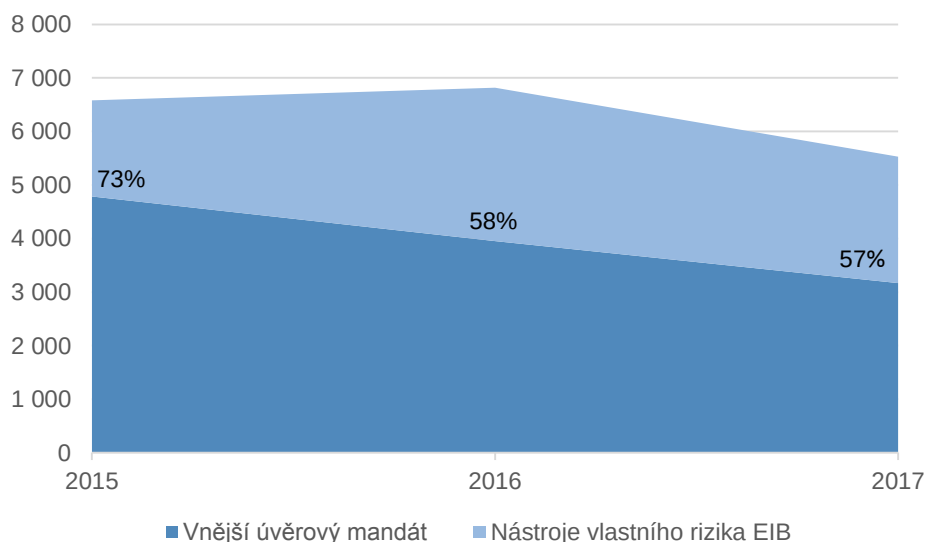
⁷ Číselné údaje v tabulkách č. 1 a č. 2 a v grafech č. 1 a č. 2 jsou uvedeny po odečtení zrušených úvěrů v zemích východního sousedství ve výši 20 milionů EUR v rámci záruky za politická rizika na základě vnějšího úvěrového mandátu.

Tabulka č. 2: Čistá hodnota podepsaných úvěrů za rok a kumulované čisté hodnoty podepsaných úvěrů v porovnání se stropy mandátu EU v období 2014–2020 (rozhodnutí 466/2014/EU ve znění rozhodnutí (EU) 2018/412)

Regiony/roky v milionech EUR	2014 (2. pol.)	2015	2016	2017	Celkem za období 2014–2017	Strop (po přezkumu v polovině období)	Míra využití
Země usilující o přistoupení k EU	200	906	582	170	1 858	8 075	23 %
Středomoří	379	791	1 299	1 780	4 249	13 030	33 %
Východní sousedství, Rusko	975	1 401	1 493	657	4 526	6 650	68 %
Asie	45	433	45	118	641	1 165	55 %
Střední Asie	70	70	20	22	182	224	81 %
Latinská Amerika	219	468	319	371	1 378	2 694	51 %
Jižní Afrika	0	150	0	50	200	462	43 %
Celkem	1 888	4 218	3 758	3 168	13 033	32 300	40 %

Jak je uvedeno výše, kumulované hodnoty úvěrů podepsaných v rámci vnějšího úvěrového mandátu za období 2014–2017 dosáhly po odečtení zrušených úvěrů přibližně 13 miliard EUR. Kumulativní míra využití vnějšího úvěrového mandátu měřeno čistou hodnotou podepsaných úvěrů na konci roku 2017 činila 48 % v porovnání s původním stropem vnějšího úvěrového mandátu stanoveným v roce 2014, popř. 40 % v porovnání se zvýšeným stropem zavedeným během přezkumu vnějšího úvěrového mandátu v polovině období, který byl dokončen v březnu 2018.

Graf č. 2: Meziroční vývoj objemu úvěrů EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát

Graf č. 2 znázorňuje vývoj úvěrů, na které se vztahuje vnější úvěrový mandát, a úvěrů poskytnutých v rámci nástrojů vlastního rizika v letech 2015 až 2017. V daném období se

v těchto regionech záruka EU vztahovala v průměru na 62 % financování poskytnutého EIB, přičemž tento podíl v jednotlivých letech kolísal od 57 % do 73 %.

Počet projektů v oblasti financování se smlouvami, které EIB podepsala v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, vzrostl ze 71 v roce 2016 na 85 v roce 2017. Z těchto 85 smluv bylo 62 projektů „nových“, na něž byla první smlouva o financování poskytnutém EIB podepsána v roce 2017; na osm projektů bylo financování EIB poskytnuto zčásti smlouvami, které byly podepsány v předchozích letech. Vzhledem k nižšímu celkovému objemu nových podepsaných úvěrů v roce 2017 je průměrná velikost investic EIB na jednu smlouvu nižší než dříve.

Tabulka č. 3: Počet operací podepsaných v roce 2017 podle regionů (všechny zdroje)

Regiony	Zdroje třetích stran	Vnější úvěrový mandát	Nástroje vlastního rizika	Celkem
Země usilující o přistoupení k EU		4	12	16
Země Středomoří		19	8	27
Východní sousedství, Rusko	7	13	2	22
Asie		2	7	9
Střední Asie		1	1	2
Latinská Amerika		5	4	9
Jižní Afrika		1	1	2
Celkem	7	45	35	87

V roce 2017 EIB v porovnání s rokem 2016 významně snížila objem úvěrů na západním Balkáně (–23 %), kde příslušná částka dosáhla 330 milionů EUR, a zvýšila poskytování úvěrů v zemích Středomoří (+21 %), kde hodnota podepsaných úvěrů dosáhla v rámci provádění iniciativy EIB na posílení ekonomické odolnosti 1,9 miliardy EUR.

Úvěrové linky zůstaly v roce 2017 oblastí činnosti s nejvyšším objemem podepsaných úvěrů, a to poskytováním podpory na rozvoj soukromého sektoru prostřednictvím zprostředkovaného úvěrování u místních bank. Objem úvěrových linek vzrostl zejména v zemích jižního sousedství v souvislosti s iniciativou na posílení ekonomické odolnosti. EIB byla i nadále aktivní rovněž v odvětvích dopravy a energetiky.

Tabulka č. 4: Odvětvové rozdělení finančních operací EIB, které byly podepsány v roce 2017 v rámci záruky na základě vnějšího úvěrového mandátu

Odvětví / regiony	Země usilující o přistoupení k EU	Již. soused.	Vých. soused.	Asie	Střední Asie	Latin. Amerika	Jižní Afrika	Celkem	Podíl na celk. částce
Úvěrové linky	100	1 217	90	–	–	91	50	1 547	49 %
Doprava	20	309	410	68	–	124	–	931	29 %
Energetika	–	115	84	–	–	80	–	278	9 %
Průmysl	–	35	–	–	–	77	–	112	4 %

Vodní hospodářství, kanalizace	–	34	21	50	–	–	–	105	3 %
Zemědělství, rybníkářství, lesnictví	–	–	55		22	–	–	77	2 %
Vzdělávání	–	53	–	–	–	–	–	53	2 %
Zdravotnictví	50		–	–	–	–	–	50	2 %
Služby	–	17	17	–	–	–	–	34	1 %
Celkem	170	1 780	677	118	22	371	50	3 188	100 %

3.3 DOPAD A PŘIDANÁ HODNOTA OPERACÍ EIB

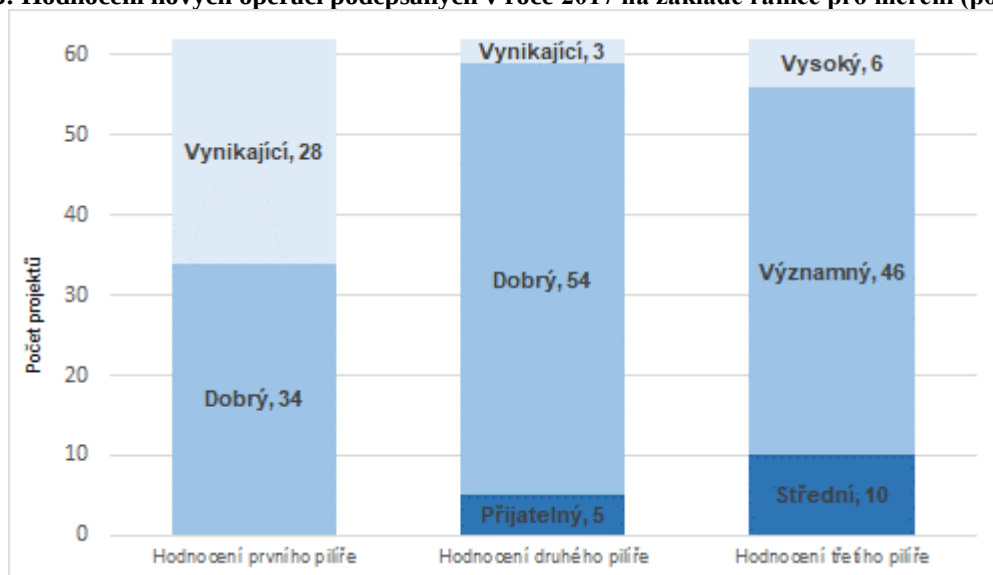
Rámec pro měření výsledků umožňuje posuzovat finanční operace EIB v průběhu jejich celého životního cyklu. Přispívá tak k posuzování souladu s prioritami EU a přidané hodnoty EIB. Při hodnocení jsou určeny ukazatele výsledků spolu s výchozími scénáři a cíli, které odhadují očekávané hospodářské, sociální a environmentální výsledky operace. Po celou dobu životnosti projektu je na základě těchto specifických referenčních ukazatelů výkonnosti sledováno plnění cílů, které je pak předmětem zprávy při dosažení dvou důležitých milníků: dokončení projektu a tří let od dokončení projektu („po dokončení“) u přímých operací; konce investičního období a konce životnosti fondů soukromého kapitálu a konce období přidělování prostředků u zprostředkovaných úvěrů.

EIB hodnotí projekty podle tří „pilířů“:

- i) první pilíř hodnotí očekávaný přínos k prioritám EU a partnerských zemí a způsobilost podle cílů stanovených mandátem EIB;
- ii) druhý pilíř hodnotí kvalitu a spolehlivost operace na základě očekávaných výsledků;
- iii) třetí pilíř hodnotí očekávanou finanční i nefinanční doplňkovost EIB.

V tomto oddíle je uveden přehled očekávaných výsledků EIB při dosahování politických cílů EU, které byly zaznamenány v rámci pro měření. Z hlediska rozsahu nejsou v tomto oddíle zahrnuty všechny smlouvy podepsané v roce 2017, nýbrž všechny projekty, u nichž byla v roce 2017 podepsána první smlouva o financování (tyto jsou označovány jako „nové projekty“). Z takto vymezených nových projektů v rámci vnějšího úvěrového mandátu a vlastních zdrojů EIB jich v roce 2017 bylo 62 podepsáno v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, s celkovou schválenou částkou ve výši 5,7 miliardy EUR.

Graf č. 3: Hodnocení nových operací podepsaných v roce 2017 na základě rámce pro měření (podle pilířů)

V roce 2017 bylo všech 62 nových projektů v rámci prvního pilíře hodnoceno EIB přinejmenším jako „dobré“, což znamená, že se má za to, že jsou v souladu s cíli vnějšího úvěrového mandátu a že významně přispívají k naplňování vnitrostátních rozvojových cílů, nebo rozvojových cílů EU, a to vždy v jedné z těchto oblastí významně a ve druhé středně. 28 projektů získalo od EIB vzhledem k významnému přispění k naplňování priorit EU i vnitrostátních rozvojových cílů hodnocení „vynikající“.

Hodnocení v rámci druhého pilíře je u přímo financovaných projektů založeno na spolehlivosti, finanční a ekonomické udržitelnosti, jakož i environmentální a sociální udržitelnosti. U zprostředkovaných operací vychází hodnocení z očekávaných výsledků vážených podle rizikovosti, jež se měří spolehlivostí zprostředkovatele a kvalitou operačního prostředí. V rámci druhého pilíře ohodnotila EIB tři projekty jako „vynikající“ a 54 projektů získalo hodnocení „dobrý“, přičemž průměrná ekonomická míra návratnosti dosahovala u projektů v oblasti infrastruktury 10 % až 15 %. Pět projektů vyhodnotila EIB jako „přijatelné“, často z důvodu vysoce rizikového prostředí, které má vliv na pravděpodobnost dosažení plánovaných výsledků. Jedná se o úvěrové linky v rámci mikrofinancování v Gruzii a Palestině.

V rámci třetího pilíře vyhodnotila EIB přínos 52 projektů jako „vysoký“ nebo „významný“ pro stanovenou dobu splatnosti, která přesahuje obvyklou dobu splatnosti na místních trzích. U deseti projektů hodnotila EIB přínos jako „střední“. Podle rámce pro měření výsledků usilovala EIB o zlepšení technických aspektů koncepce projektů, o zvýšení dlouhodobé hodnoty a účinnosti investic a/nebo o podporu předkladatelů projektů při efektivním strukturování projektů z hlediska finančních nástrojů u 40 z celkem 62 nových projektů, jejichž přínos byl hodnocen jako „střední“ až „vysoký“.

Komise přezkoumá podrobněji dopad a přidanou hodnotu operací v rámci vnějšího úvěrového mandátu v nadcházejícím hodnocení, které má být podle článku 20 rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu provedeno do června 2019.

3.4 UPLATNĚNÍ ZÁRUKY EU

V roce 2017 podala EIB nové žádosti o plnění ze záruky EU v důsledku nesplacených částek syrských státních úvěrů. Od roku 2012 do roku 2017 požádala EIB o celkovou částku ve výši 365,3 milionu EUR, z toho v roce 2017 o částku ve výši 56,3 milionu EUR, přičemž zbytková jistina, s ohledem na niž by bylo možno požádat o plnění ze záruky, na konci roku 2017 činila 261,7 milionu EUR.⁸ Úsilí o vymáhání nesplacených částek nebylo doposud úspěšné.

V roce 2017 uzavřely EIB a Komise zvláštní dohodu o zacházení se žádostí EIB o plnění ze záruky ke krytí politických rizik s ohledem na úvěr pro soukromý sektor určený pro letiště Enfidha (Tunisko). Obě strany se dohodly na rovnoměrném rozdělení nesplacené expozice na základě úvěrové smlouvy, poplatků, penále z prodlení a vzniklých úroků. Výsledná expozice EU činí 33,35 milionu EUR. I nadále je vyvíjeno úsilí o zpětné získání prostředků.

4. SPOLUPRÁCE EIB S JINÝMI PARTNERY

4.1 SPOLUPRÁCE S KOMISÍ

Spolupráce mezi EIB a Komisí v záležitostech týkajících se vnějšího úvěrového mandátu se uskutečňuje v rámci širšího partnerství mezi oběma institucemi, včetně Evropského fondu pro strategické investice a nástrojů kombinujících zdroje financování na podporu rozvojové činnosti EIB a jiných mezinárodních finančních institucí mimo EU.

Rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu stanoví, že Komise, ESVC a EIB spolupracují a posilují sladění vnějších aktivit EIB s cíli vnější politiky EU v zájmu maximalizace synergií mezi financováním ze strany EIB a rozpočtovými zdroji EU. Děje se tak především prostřednictvím dialogu a včasných konzultací ohledně politik, strategií a připravovaných projektů. Nadále se uplatňuje memorandum o porozumění (revidované v roce 2013) uzavřené mezi Komisí, ESVC a EIB v souvislosti se spoluprací a koordinací v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, a to například prostřednictvím výměny informací o připravovaných projektech a kontaktních údajů.

Příkladem této spolupráce je skutečnost, že EIB sdílí kanceláře v rámci delegací EU, jako je první stálá kancelář EIB v Novém Dillí, která byla otevřena v březnu 2017.

EIB využívá i nadále také podporu kombinování zdrojů financování, která je poskytována v rámci evropského plánu vnějších investic (EIP). V roce 2017 bylo na provádění ze strany EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, schváleno 25 grantů a poskytnutí rizikového kapitálu s celkovou částkou ve výši téměř 144 milionů EUR, jež byla zcela nebo částečně financována z rozpočtu EU. Z této částky bylo 40 milionů EUR poskytnuto k použití jako technická pomoc, 89 milionů EUR jako investiční granty a 15 milionů EUR jako rizikový kapitál.

⁸ Částky jsou vykázány v ekvivalentu v eurech ke dni 31. prosince 2017 pouze pro orientační účely. Komise vyplácí požadované částky v příslušné měně.

EIB je rovněž jedním z partnerů provádějících novou záruku EU, která je poskytována prostřednictvím Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD). Vnější úvěrový mandát a EFSD se však zaměřují na různé typy produktů, dlužníků a zeměpisných oblastí. EFSD se například nevztahuje na západní Balkán, zatímco vnější úvěrový mandát nezahrnuje velké části Afriky. Proces rozhodování o zárukách EU udělených v rámci EFSD se mimoto liší od počáteční sedmileté záruky poskytnuté EIB v souvislosti s vnějším úvěrovým mandátem.

Kombinování zdrojů financování podporuje silnější vztahy s ostatními mezinárodními finančními institucemi v rámci spolufinancování a soulad s politikami a prioritami EU v kontextu jednotlivých zemí. Struktura řízení nástrojů EU pro kombinování zdrojů financování navíc umožňuje a vyžaduje úzkou koordinaci a spolupráci s Komisí, ESVČ a jinými mezinárodními finančními institucemi před předložením projektu kombinujícího grantové zdroje s úvěry EIB. To bylo jedním z důvodů, proč Komise navázala na řízení nástrojů EU pro kombinování zdrojů financování ve svém návrhu týkajícím se Evropského fondu pro udržitelný rozvoj plus (EFSD+) v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci na období 2021–2027.⁹

Komise i nadále aktivně spolupracuje s EIB v řadě jiných oblastí politiky, mj. při jednání s ohledem na politiku EIB týkající se vyhýbání se daňovým povinnostem a nespolupracujících daňových jurisdikcí. V lednu 2017 představila EIB svůj prozatímní přístup k vlastní politice vůči nedostatečně regulovaným, netransparentním a nespolupracujícím jurisdikcím a daňově problematickým jurisdikcím. Po přijetí závěrů Rady EU o „unijním seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti“ dne 5. prosince 2017 a pozměněného rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu (2018/412) s výslovným odkazem na vyhýbání se daňovým povinnostem¹⁰ aktualizovala EIB v únoru 2019 svou politiku vůči nedostatečně regulovaným, netransparentním a nespolupracujícím jurisdikcím.

4.2 SPOLUPRÁCE S EVROPSKÝM VEŘEJNÝM OCHRÁNCEM PRÁV

Memorandum o porozumění, které bylo mezi EIB a evropským veřejným ochráncem práv podepsáno v roce 2008, vymezuje základ pro obě fáze mechanismu EIB pro vyřizování stížností, tedy pro interní (mechanismus vyřizování stížností) i externí fázi (evropský veřejný ochránce práv), přičemž správní rada EIB tento mechanismus schválila po rozsáhlých veřejných konzultacích v roce 2010. Memorandum zajišťuje společné chápání účelu a jednotné uplatňování v rámci interní i externí fáze, přičemž je zvláštní pozornost věnována těmto otázkám:

- existenci účinného interního mechanismu pro vyřizování stížností, jímž se řeší stížnosti, jež EIB prostřednictvím všech jejích provozních jednotek podaly externí subjekty,
- skutečnosti, že se v případě stížností, které souvisejí s operacemi mimo EU, včetně operací, na které se vztahuje vnější mandát, veřejný ochránce práv zavazuje

⁹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady COM(2018) 460 final ze dne 14. června 2018, kterým se zřizuje nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci.

¹⁰ Obdobně nařízení o zřízení Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD) ((EU) 2017/1601) a nařízení, kterým se mění Evropský fond pro strategické investice (EFSI), ((EU) 2017/2396).

- systematicky využívat právo zahájit šetření z vlastní iniciativy k řešení stížností v případech, kdy stěžovatel není občanem ani rezidentem EU,
- rozsahu přezkumu ze strany evropského veřejného ochránce práv, přičemž se mechanismus EIB pro vyřizování stížností považuje za požadovaný předchozí postup.

V roce 2017 neobdržel evropský veřejný ochránce práv žádnou stížnost související s činností EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát.

Koncem roku 2018 EIB svůj mechanismus pro vyřizování stížností aktualizovala.¹¹

4.3 SPOLUPRÁCE S MEZINÁRODNÍMI FINANČNÍMI INSTITUCEMI

Spolupráce EIB s ostatními mezinárodními finančními institucemi sahá od dialogu o institucionálních otázkách, horizontálních aspektech a tematických otázkách přes vzájemné konzultace po rozvinuté formy operačního spolufinancování a dělby práce. Dialog mezi mezinárodními finančními institucemi se většinou odehrává v rámci specializovaných pracovních skupin, které se pravidelně scházejí za účelem sdílení osvědčených postupů nebo řešení konkrétních otázek.

V roce 2017 pokračovala spolupráce EIB s Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBRD), a to na základě memoranda o porozumění z roku 2012. EIB a EBRD pořádaly pravidelné schůzky kontaktní skupiny za účelem výměny názorů na připravované operace v regionech, kde obě instituce působí. Instituce mimoto sdílely informace o jiných tématech společného zájmu a projednávaly tato témata. Dne 13. listopadu 2017 se konalo dvanácté takovéto zasedání, které se týkalo návrhu společného poplatku v případě kombinování zdrojů financování, strategie EBRD pro hospodářské začlenění, evropského plánu vnějších investic a iniciativy na posílení ekonomické odolnosti. V roce 2017 spolufinancovaly EIB a EBRD jedenáct projektů, z toho tři projekty spolufinancovaly rovněž KfW a/nebo AFD. Osm zbývajících projektů s celkovými projektovými náklady ve výši 1 miliardy EUR využilo spolufinancování EIB a EBRD.

Memorandum o porozumění, které EIB podepsala s Asijskou bankou pro investice do infrastruktury (AIIB) v květnu 2016 v Pekingu, poskytuje rámec pro vztahy mezi EIB a AIIB v oblastech společného financování způsobilých operací, sdílení znalostí a pořádání pravidelných setkání na vysoké úrovni. První operace EIB v rámci spolufinancování s AIIB se týkala projektu metra v Bengalúru v Indii. EIB pokračovala rovněž ve spolupráci s Asijskou rozvojovou bankou (ADB) a spoluinvestovala do tří projektů.

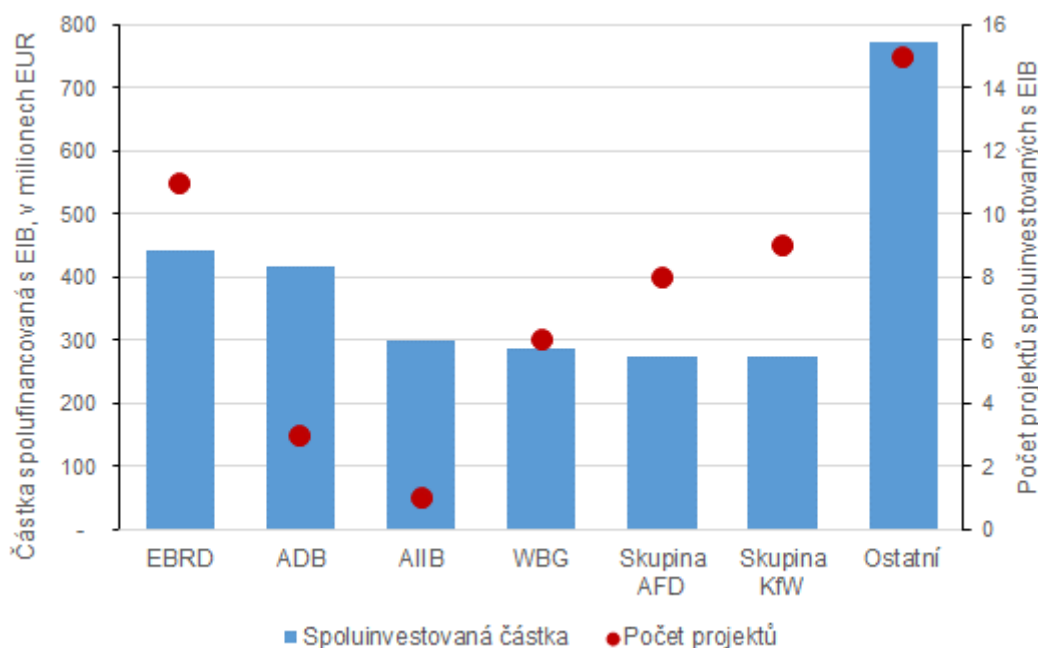
EIB spolupracuje také s rozvojovými finančními institucemi členských států EU. V roce 2017 spolufinancovala EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, tři projekty s francouzskou rozvojovou agenturou (AFD) s celkovými projektovými náklady přesahujícími 1,2 miliardy EUR. Čtyři projekty byly spolufinancovány s německou skupinou KfW s celkovými projektovými náklady ve výši 1,5 miliardy EUR. Dalších pět projektů bylo spolufinancováno jak KfW, tak i AFD, přičemž celkové projektové náklady dosáhly téměř 1,9 miliardy EUR. EIB, AFD a KfW úzce spolupracují rovněž v rámci iniciativy o vzájemné důvěře (Mutual Reliance Initiative). Iniciativa o vzájemné důvěře, která byla zahájena v roce 2013, předpokládá, že tři partneři v rámci této iniciativy si vzájemně budou důvěřovat

¹¹ <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

v tom, že některé úkoly, například hloubkové kontroly projektů či dohled nad zadáváním veřejných zakázek, provede jen jeden z nich. Předkladatelé projektů oceňují zjednodušení procesů, jehož bylo takto dosaženo. Orgány partnerů v rámci dohody, které mají řídicí a rozhodovací pravomoci, se seznamují s dokumenty vypracovanými jinou institucí a na jejich základě přijímají vlastní rozhodnutí.

Níže uvedený graf poskytuje přehled o částkách spolufinancování poskytnutých jinými mezinárodními finančními institucemi nebo vnitrostátními rozvojovými finančními institucemi spolu s investicemi EIB.

Graf č. 4: Spolufinancování projektů EIB podepsaných v roce 2017 ze strany mezinárodních finančních institucí a rozvojových finančních institucí

Vedle řady pracovních skupin a iniciativ k širokému spektru otázek (změna klimatu, infrastruktura, finance, rizika, měření výsledků, hodnocení *ex post*, řízení dluhu apod.) mezinárodní rozvojové banky nadále intenzivně spolupracují i na nejvyšší institucionální úrovni. V roce 2017 se diskuse mezi mezinárodními rozvojovými bankami na schůzkách na vysoké úrovni zaměřily na otázku, jak společně zlepšit podporu poskytovanou mezinárodními rozvojovými bankami na opatření v oblasti změny klimatu a přispět k dosažení cílů udržitelného rozvoje. V roce 2017 zintenzivnily mezinárodní rozvojové banky společnou práci na řadě globálních výzev, což odráží měnící se globální dynamiku a stupňující se hrozby pro multilateralismus. Mezinárodní rozvojové banky se zavázaly k dodržování mezinárodních rámců vytvořených prostřednictvím cílů udržitelného rozvoje a Pařížské dohody o klimatu a spolupracovaly na rozšíření úsilí o spolupráci v oblasti udržitelné infrastruktury, klimatu a migrace. Činnost v souvislosti s opatřeními v oblasti klimatu pokračovala přípravou 23. konference smluvních stran UNFCCC (COP), jakož i summitem „One Planet“, který se konal v prosinci 2017 v Paříži. Od konání humanitárního summitu v roce 2016 v Istanbulu spolupracují mezinárodní rozvojové banky na tématu migrace a účastní se pracovní skupiny pro migraci a nucené vysídlení. V roce 2017 byla tato spolupráce dále rozšířena společným

návrhem EIB / Skupiny Světové banky v reakci na dřívější žádost skupiny G7 o platformu pro spolupráci v oblasti ekonomické migrace a násilného vysídlení.

EIB pokračovala také v posilování svých vazeb na systém Organizace spojených národů (OSN), a to v návaznosti na podpis memorand o porozumění s Organizací OSN pro průmyslový rozvoj (UNIDO), Mezinárodním fondem pro zemědělský rozvoj (IFAD) a Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO). V říjnu 2016 podepsala EIB memorandum o porozumění s Rozvojovým programem OSN. Tematicky se toto partnerství soustředí na reakci na změnu klimatu, reakci na krizové a pokrizové situace, migrační krizi a podporu inkluzivních trhů a podnikání a vytváření pracovních míst. V roce 2017 umožnilo partnerství EIB a Rozvojového programu OSN v návaznosti na spolupráci na projektech v Arménii, Gruzii a na Ukrajině, a zejména na pilotním projektu, který Rozvojový program OSN realizoval v Jerevanu, získat nový zdroj financování opatření v oblasti klimatu, Zelený klimatický fond, na podporu snižování rizik a posílení investic do zlepšování energetické účinnosti budov v Arménii.